

NAŠ DOM

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred **eno krono** za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 k. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Nova volilna pravica.

Avstrijska vlada nam ponuja novo volilno pravico. Dne 23. februarja je predložila svoj načrt državnim zbornicim. Iz načrta razvidimo, da vlada želi splošno, enako, neposredno in tajno volilno pravico. Vsem že 24 let starim možkim državljanom se ponuja volilna pravica za državni zbor, vsak sme oddati samo en glas, s svojo glasovnico naravnost voli državnega poslanca, ne pa še po zaupnikih in volitev je pismena ter tajna, nikomur ni dovoljeno zahtevati, naj volilec pokaže, koga je napisal na volilni listek.

Nova volilna pravica, kakor nam jo odmerja vladni načrt, je res v toliko enaka, da dovoljuje vsakemu samo en glas, toda na drugi strani je vlada to enakost pokvarila s tem, da je določila za različne narode za volitev enega poslanca različno velike volilne okraje, ali pa da je nekatere narode razkosala v take volilne okraje, kjer imajo druge narodnosti večino. Med takimi nesrečnimi narodi se nabajamo tudi mi štajerski in koroški Slovenci. Nam štajerskim

Slovincem je vlada zveržila skupaj strašno velike volilne okraje, tako da pride celo na 60 do 70 tisoč Slovencev komaj en poslanec, Nemci pa so dobili volilne okraje, kjer jih niti 20 tisoč ni skupaj. Koroške Slovence pa so razcepili ter jih porazdelili v take volilne okraje, kjer imajo Nemci po številu gotovo večino in kjer torej nikdar ni upati, da bi Slovenci v teh okrajih mogli kedaj zmagati s svojimi slovenskimi kandidati.

To je velikanska krivica in vse, kar čuti pravično, mora zahtevati, da se ta krivica na Štajerskem in Koroškem popravi. Tudi mi povzdigujemo svoj glas ter zahtevamo za Slovence na Koroškem in Štajerskem druga nič kakor pravico. Država se naj ne igra z nami! Kdo ji daje primeroma več čvrstih vojakov, mi Slovenci ali Nemci? Kdo daje državi boljše delavske moči, mi Slovenci ali Nemci? Ali Slovenci ne plačujejo ravno tako odkazanega jim davka kakor Nemci? Vlada nima torej nobenega razloga, da bi nas oropala enake volilne pravice ter nas Nemcem na ljubo pritislila ob zid.

Dati nam mora toliko poslancev, kolikor nam jih gre po številu, po denarnem in krvnem (vojaki) davku! Za Štajersko moramo torej dobiti najmanj 8 mandatov, na Koroškem 2. To je naša najskromnejša zahteva, a popolnoma pravična, za to tudi od nje ne moremo odstopiti niti za las!

Koroške volilne okraje, kakor jih predlaga vlada, je že naš vrli sotrudnik v „Koroških mislih“ naštel. Za Štajersko je sestavila vlada naslednje slovenske okraje: 1. Sodni okraji Maribor levi breg Drave (mesto je izključeno), Št. Lenart, Ljutomer, Zg. Radgona, dalje občine sodnega okraja Radgona: Dedojnce, Poterna, Plidvica, Žetinci, Slovenja Gorca, Zenjkovci, Stanci, Dražen vrh, Velka. 2. Sodnijski okraji Maribor desni breg Drave, Slov. Bistrica, Konjice. 3. Ptuj, Ormož. 4. Celje, Laško. 5. Šmarje, Rogatec, Kozje, Brežice, Sevnica. 6. Marenberg, Šoštanj, Slov. Gradec, Vransko, Gornji grad; dalje občine: Kaplja, Grad (sodni okraj Arvež).

Pol milijona štajerskih Slovencev torej 6 mandatov! Za spodnještajerske Nemce

O pljučih in dihanju.

Predaval prof. dr. Leopold Poljanec.

V telesni duplini se vprek razpenja kambasto vzbočena opna ali mrena, ki jo zoveš prepona. Prepona deli telesno duplino v zgornjo in manjšo prsno duplino ter v spodnjo in večjo trebušno duplino. Trebušna duplina hrani prebavila kakor želodec in čreva, jetra, ledvice; v prsni duplini se nabajajo dihalna, to so pljuča in še srce. O pljučih hočem govoriti.

V žrelu se odcepi dušnik ali sapnik, ki se začne z Adamovim jabkom. Kedar požiraš jedi ali pijače, zapreš Adamovo jabko z jabolčnim poklopcom. Zadušil bi se, če bi prišel kak večji grizelj v sapnik namesto v požiravnik. Če govoriš ali dihaš med jedjo in pijačo, se ti rado zaleti, to je, kaka drobtinica ali kapljica pride v dušnik, in močno moraš pokašljati, da jo zopet izvržeš. Sapnik se razcepi spodaj v dve cevi, bronhiji zvani, ki se izgubljata v pljuča. V pljučih se razraščajo bronhije v pretenke vejice, ki nosijo na koncih 0.1—0.7 mm široke mehurce, pljučne mehurce. Te mehurce opletajo na zunanji strani najtanši razrastki pljučnih

odvodnic in privodnic, to so žile, ki vodijo kri od srca k pljučem in odtod nazaj k srcu.

Pljuča zaklanega živinčeta so mehka in mlahava, trda in napeta postanejo še le, če jih mesarji napihnejo. Zgodí se lahko, da ti zdrkne pri napihovanju pljuč sapnik iz ust, takoj se skrčijo sveža pljuča sama po sebi in izženejo zrak, ki je bil v njih. Tako je tudi pri ljudeh. Pri izdihu, ko izženeš zrak iz pljuč, se ti ni treba napejati in truditi prav nič; nos je itak odprt, pljučne mišice oslabijo, pljuča se skrčijo in izdahnejo zrak. Drugače je pri vdihu. Rebra dvigneš, navzdol zbočeno prepono skrčiš, prsna duplina se razširi, in napihnejo se pljučni mehurci. Vsled tega nastane v pljučih nekaka praznina, in v to še le prodira zrak skozi usta ali skozi nos. Kaj dihaš? Odgovor na to je lahek: zrak ali vzdub, ki obdaja vso zemljo kakih 50 km na debelo, in ki prodre v vsako špranjo, v vsak še tako skrit kotiček. Zakaj dihaš zrak? Na to vprašanje ne moreš tako hitro odgovoriti; znati je treba prej, kaj je zrak, kakšne ima lastnosti.

1. poskus: V stekleno skledico nalij vode, nanjo položi gorečo svečico, ki si jo

pritrtil na košček plute, na svečico povezni drugo stekleno posodo. Svečica gori nekaj časa mirno, kmalu začne plamen medleti, giniti, slednjič ugasne. Goreča sveča je zrak seveda segrela in razširila; zato počakaj nekaj časa, da se ohladi zopet. V poveznjeno steklenico začne siliti voda iz zunanje posode; misel ti švigne v glavo: goreča sveča je porabila ta del zraka, kamor sedaj sili voda. Zakaj ne vsega zraka? Če vtakneš sedaj v poveznjeno steklenico gorečo žveplenko ali svečo, vse ugasne. Ves zrak torej ni za gorenje, oni del zraka, ki podpira gorenje, imenuješ kislec, drugi pa, ki v njem ugasne vsako goreče telo, zoveš dušec. Zrak sestoji iz dveh plinov: iz kisleca in iz dušca. Kdor hoče znati natančno, koliko je v zraku kisleca, koliko dušca, mora popisati prvi poskus izvršiti natančneje.

2. poskus: V ta namen vzami 1 m ali 100 cm visoko stekleno cev, ki je zgoraj zaprta in znotraj povsod enako široka, ob strani so centimetri zarezani kar v steklo, da ti jih ni še treba meriti posebej z merilom. Te cevi tudi ne povezneš na gorečo svečico, temveč na kovino natrij, ki gori tako rada, da je sploh ne smeš hraniti na

po trgih in mestih pa je predložila kar dva mandata, čeprav ni vseh Nemcev na Spodnjem Štajerskem niti 50.000 skupaj!

Po novi volilni postavi bo v državnem zboru 455 poslancev, ki se razdele sledeče na posamezne dežele: Češka 118, Dalmacija 11, Galicija 88, Nižja Avstrijska 55, Gornja Avstrijska 20, Solnograška 6, Štajerska 28, Koroška 10, Kranjska 11, Bukovina 11, Moravska 44, Šlezija 13, Tirolska 21, Predarlška 4, Istra 5, Goriška 5, Trst z okolico 5.

Po narodnosti bi volile po vladnem mnenju posamezne dežele (vzamemo le tiste, kjer bivajo Slovenci): Koroška od 10 poslancev 1 Slovenca, 9 Nemcev (prej 10 Nemcev); Kranjska 11 poslancev, vsi Slovenci (prej 9 Slovencev, 2 Nemca); Štajerska od 28 poslancev 6 Slovencev, 22 Nemcev (prej 4 Slovenci, 23 Nemcev); Goriška 3 Slovence, 2 Italijana (prej 2 Slovenca, 3 Italijane); Istra 1 Slovenca, 2 Hrvatov in 2 Italijana (prej 4 Italijane, 1 Hrvat) in Trst 1 Slovenca, 4 Italijane (prej 5 Italijanov).

Narodnostne razmere bi bile torej v prihodnjem državnem zboru v primeri z dosedanjimi sledeče: Nemcev doslej 205, odslej 205; Čehov doslej 72, odslej 99; Poljakov doslej 72, odslej 64; Rusinov doslej 10, odslej 31; Slovencev doslej 15, odslej 23; Hrvatov in Srbov doslej 12, odslej 13; Italijanov doslej 19, odslej 16; Rumuncev doslej 5, odslej 4. Slovanskih poslancev bo skupaj 230, Neslovanov pa 225. Slovani bi torej potemtakem imeli 5 glasov večine.

Vladni načrt za novo volilno pravico je samo načrt, še ni postava. Državni zbor mora načrt prej sprejeti. Čas je še toraj sedaj, da zahtevamo, naj se popravi v načrtu namerjavana krivica. Štajerski in koroški Slovenci, na branik!

zraku, temveč v dobro zaprti steklenici pod petrolejem. Da uvidiš, kako rad gori natrij, položi pivnik na vodo, nanj pa deni natrijev košček; sam po sebi se vžge in zgori z rumenim plamenom na vodi, reci na vodi, dostikrat še tudi razpoči. Če povezneš torej stekleno cev na skledico z natrijem, počakati je treba res nekaj dni, da zgori ves kislec. V tem slučaju se dvigve voda 21 cm visoko, četudi stokrat ponoviš poskus. Po tem poskusu lahko rečeš: v zraku je 21 delov kislica in 79 delov dušca, ali v 100 l zraka je 21 l kislica in 79 l dušca.

Kaj hočeš z vsem tem? Svečice prižigaš, cevi povežaš na vodo, v kaki zvezi je vse to z dihanjem? Gorenje je isto kakor dihanje. Pri dihanju se vrši samo vse to mnogo počasneje, plamena ni, in naše telo ne zažari kakor n. pr. oglje v žrjavici. Le pomisli nekaj! Kaj se pa zgodi z miško, ki si jo vjel v past, in ki jo položiš pod steklenico kakor prej svečico. Nemirna je, nemirna, saj ni vajena takega prostora; diha vendar nekaj časa mirno, potem odpira gobček in hlasta po zraku kakor ribe v skaljeni vodi, naposled se zlekne in pogine;

Mladinska organizacija.

Ključarovei pri Sv. Tomažu. Ker ste nas, g. urednik, opozorili v eni številki „Našega Doma“, naj bi vam sporočili, kako je kaj z našim računovodstvom, vam spročam, da že par let natančno biležim vsak dobitok in izdatek, toraj v tem že gremo dobro naprej mi mladi. Drugim mladeničem v vzpodbujno zapišem tukaj račun preteklega leta. Izdatkov sem imel v preteklem letu 144 kron in vseh dohodkov sem imel 315 kron 16 vin. Toraj mi še preostaja čistega dobička 171 kron 16 vin. Ključem vam, mladeniči širom slovenske domovine, le tóčno zapisujte svoje dohodke, da boste znali ob koncu leta, kje bo treba boljše štediti in da se vam ne izmuzne brezpotrebe kak vinar iz rok.

Zrno do zrna pogača,

Kamen do kamna palača.

Če vinarjem ne bodeš dober gospodar,

Tudi stotakom ne bodeš nikdar!

Prosvetno delovanje Slov. krščansko-socialne zveze. Iz „Društvenega koledarčka“ S. k. s. z. posnemamo, da so imela „Zvezina“ društva v poslovnem letu 1905 skupaj 606 javnih predavanj, 164 gledaliških predstav, 133 veselje, 119 izletov. Poleg tega imajo ta društva 115 knjižic s 33.943 knjigami, pevskih zborov imajo 44 s 722 člani in tamburaških zborov s 189 člani. To pa ni natančna seštetev, ker nekaj društev še ni poslalo izkazov. To je vsekakor lepo izobraževalno delo, na katero je lahko S. k. s. z. ponosna.

Zakaj smo nasprotniki Nemcev?

(Furman.)

Konec.

Devetnajsto stoletje je prineslo velike francoske vojske. Slovenci so bili v teh burnih časih vedno prvi med brambovci domovine. Velikega Napoleona meč je strahoval evropske vladarje in tudi Avstrija mu je podlegla. Južne slovenske dežele je osvojil, jih zdrazil v novo velično pokrajino in ji dal ime Ilirija. Dal je Slovincem nižje in višje slovenske šole in še mnogo drugih narodnih pravic. Ni torej čudno, da so se Slovenci veselili, ko so videli začetek nove boljše dobe v duševnem razvoju svojega

kakor svečice je ugasnila tudi njej lučica življenja. Dokler je kaj kislica, še toraj gre; v samem dušcu se zaduši vsako živo bitje, človek kakor žival; ta plin torej zasluži po vsej pravici ime dušec. Je li dušec strupen? Kaj še, vse življenje ga vdihavaš z zrakom „od rojstva, da pojdeš s sveta“. Za pravo dihanje, to je za gorenje, ni. Saj je z vodo ravnatoko! Kdo si upa reči, da je voda strupena; če pa potoneš in vdahneš vodo le enkrat v pljuča, se zadušiš; voda pač ni za dihanje.

Spomnil sem se one velike povodnji, ki je odtrgala marenberški in zgornji mariborski most. Namestu starih lesenih stebrov so postavili pri novem mostu dva stebra iz kamna in iz cimenta. Kako so neki zidali pod vodo? Imeli so velik potapljavski zvon, rekše posodo iz pločevine, ki so bile v njej zamašene vse luknjice in špranje, da ni mogel uhajati zrak, da ni mogla vdreti voda. Zvon so poveznili v vodo, delavci so lezli dan za dnem na dno in zidali tam kakor na suhi zemlji.

(Konec prihodnjic.)

naroda. Strah in nevošljivost pa sta prešinjala Nemce, ko so videli, kako si zna mogočni vojskovodja pridobivati naklonjenost Slovencev. Prvi naš pesnik Valentin Vodnik je zložil krasno pesem „Ilirija oživljena“, s katero proslavlja junaka Napoleona, ki je vzbudil spečo Ilirijo to je slovenski narod k novemu življenju. Vodnik je bil menih in zavoljo njegove velike nčenosti ga je imenovala francoska vlada za profesorja na višjih slovenskih šolah v Ljubljani. A ona nedolžna pesnica, v kateri je proslavljal probujo slovenskega naroda, bila je kriva, da so ga avstrijski Nemci črteli in po odhodu Francozov preganjali kakor kakega izdajalca domovine. Pa tudi slovenske šole so seveda zopet odpravili.

Potem je šlo do leta 1848 zopet vse po starem tiru, le ponemčevanje je napredovalo.

V tej dobi je okoli leta 1846. začela avstrijska vlada meriti in ceniti zemljišča, da bi potem na podlagi tega cesarski davek bolj pravično razdelila. In glejte čudo! Ko je bilo že vse odmerjeno, so po nasvetu nekega nemškega okrožnega glavarja (Kreishauptmann) Nemcem več sto tisoč goldinarjev davka odpisali in Slovincem pripisali. In tako so tisti štajerski Slovenci, ki so takrat spadali pod mariborsko okrožje, od leta 1846. pa do leta 1882. plačali nič manj kakor 22 milijonov goldinarjev davka preveč. Toliko nam je koristila ena sama beseda sovražnega nam nemškega uradnika.

Oglejmo si še slednjič na kratko naše današnje razmerje do naših nemških sosedov, kakor se je razvilo od leta 1848. naprej.

Zakaj prodira Nemštvo vedno bolj in bolj proti osrčju našega ozemlja in nam žuga najlepše krajine naše slovenske domovine potujčiti?

Vzrokov je več. Eden glavnih pa je malomarnost in brezbriznost našega priprostega ljudstva v vseh rečeh, ki se tičejo narodnosti. Velika večina si še vedno ne da dopovedati, da je treba tudi materin jezik ljubiti. Vedno še mislijo mnogi, da je boj za pravice slovenskega jezika le delo nekaterih prenapetih in da ne storijo nič slabega, če ob tej ali oni priliki potegnejo s sovražniki svojega rodu. Vedno še ne sprevidi večina našega naroda, da mora biti vsakemu poštenemu človeku njegov materin jezik nekaj dragocenega in svetega, nekaka duševna dedščina, ki so mu jo kot dragocen zaklad izročili njegovi stariši in pradedje, da bi jo varno hranil in pa neomadeževano zopet izročil svojim potomcem.

In če vrže kdo res ta zaklad malomarno od sebe, če pretrga to edino duševno vez, ki ga veže z njegovimi pradedi in potomci, če potegne z nasprotniki svojega rodu in pravi: zanaprej bodem Nemec; vprašam, ali bodedo smatrali takega človeka za poštenega nasprotnika in ga stavili v isto vrsto z onimi, ki so rojeni kot Nemci? Ne, tak človek ni in ne more biti Nemec, ampak nemčur je, odpadnik in sramotilec lastne krvi!

In zakaj dvigajo po naših trgih in vaseh narodni izdajalci tako ponosno svoje odpadniške glave? Zato ker jim naše ljudstvo to dopušča. Marsikak kmetič se čuti počaščenega, če ga tak oholi tržan nagovori po nemško in še potem sam izblekne kako pokvečeno nemško besedo. Saj je znano, da tisti, ki zna pravilno nemški, ne kaže tega tako rad kakor oni, ki zna samo par zmešanih besedij, s katerimi ob vsaki primerni in ne-

primerni priliki ljudi nadleguje. Ko bi tak posilimec vedel, kako se smeši, bi si gotovo devetkrat premislil, predno bi po nepotrebnem nemški jezik kvaril.

Odgovoriti je le še na vprašanje, kaj nam je storiti, da pripomoremo svojemu jeziku do veljave in da storimo konec nemški prevzetnosti. Odgovor je lahek. Kdor podpira nemške kramarje in obrtnike, nemške posojilnice in hranilnice, ta škoduje največ svojemu narodu. Večinoma premotijo našega kmeta sladke besede teh huzavcev, ko mu voščijo lepo po slovenski „doberdan“ ali pa mu ponudijo žganja, ko pride v njih trgovino. A če vkljub temu vidite v njih hišah liste, kakor so „Deutsche Wacht“, „Marburger Zeitung“, „Štajerc“ in druge tem podobne, ne verjemite njih sladkim besedam, ampak pomislite, za kake namene porabijo ti ljudje denar, ki jim ga nanosite vi na kup. Z Vašim denarjem podpirajo in naročajo liste, ki bruhaajo dan za dnevom na naš narod, na naš jezik in sploh na vse, kar je nam sveto in drago, cele kupe gnusnih psokv; z Vašim denarjem podpirajo nemške šole in dijake, ki so potem kot uradniki naši najhujši nasprotniki, in z Vašim denarjem ustanavljajo društva, ki imajo namen, naše kraje in naše ljudstvo spraviti pod luteransko prusko vlado.

Če vse to pomislite in veste, da domači slovenski trgovec in obrtnik ali pa slovenska posojilnica kaj takega nikdar ne stori, pa vendar nosite svoj denar našim nasprotnikom, potem se vam mora nadjati sramotno ime izdajalcev svojega rodu.

Le redkokdaj se najde hudoben človek, ki bi res ljubil svojo domovino, a vedno smemo smatrati za poštenjaka onega, ki je zmožen prave nesebične ljubezni do svojega naroda. Stari Grki in Rimljani, kojih slavna dela nam pripoveduje zgodovina, so si steli v največjo čast in srečo, če so mogli preliti za svoj rod svojo srčno kri. In mi?

Spomini z romanja v Rim.

Piše kmet iz mariborske okolice.

(Dalje.)

Dne 6. marca smo obiskali cerkev sv. Klementa papeža, ki je bil četrti naslednik sv. Petra. Ta cerkev je bila postavljena v 12 stoletju; v njej je mnogo važnih krščanskih starin.

Pred cerkvijo je predcerkvišče na lepih marmornatih stebrih. Cerkev deli 16 okroglih stebrov v tri ladije; tlak je iz gladkega marmorja. Za korom je svetišče vzvišeno za tri stopnice z lepo marmornato ograjo; spodaj počiva telo sv. Klementa. Na stenah in na oboku je mnogo čudalepih podob iz mozaikov. Mozaiki so majhni kamenčki v različnih barvah in iz takih kamenčkov so izdelane podobe. Od daleč se vidi mnogo lepše kot na presno slikano. Predi na oboku je veličastna podoba Kristusova, obdana z znamenji štirih evangelistov (angelj, lev, vol in orel), na desno sta sv. Peter in sv. Klement, na levo sv. Pavel in Lovrečij in pod temi sta preroka Izaija in Jeremija ter mesti Jeruzalem in Betlehem. Na sredini oboka je podoba vinske trte, na kateri je vsajen križ in na njem sedi 12 golobov, ki pomenijo 12 apostolov. Ta podoba je zelo umetno izdelana in vse jo občuduje. Pred kakimi 48 leti so našli in izkopali pod to lepo cerkvijo staro spodno cerkev, katera je bila zidana menda že v četrtem stoletju.

Razdeljena je v tri ladije in je zgornji po slogu podobna. Neizmerne važnosti so v njej mnoge na steno in na stebre slikane slike, katere so še lepo ohranjene vkljub temu, da so bile več sto let z zemljo zasuete. Ena predstavlja mučeništvo sv. Katarine, druga štiri prve papeže, tretja smrt sv. Aleksija, četrta Marijo z Jezusom v naročju, peta sv. Klementa pri altaru, dalje vnebovzetje Marije, Jezusa na križu itd. V predcerkvi je podoba, ki kaže prenešenje sv. Cirila v to cerkev in pravi zaklad te cerkve je grob slovečega apostola Slovanov sv. Cirila. Žal da je grob brez vsakega kinča, kar napravi na vsakega zavednega Slovana žalosten utis. Ta spodnja cerkev je sicer priprosta, tlak zelo zanemarjem in še menda prvotni, pa na mene je v tej cerkvi poleg priprostega groba sv. Cirila napravilo mučen utis, ker celo blizo od tod je kolisej. Iz spodnje cerkve je vhod pod zevaljo v sobo, kjer je nekdanj stanoval sv. Klement.

Od tod smo se peljali v cerkev sv. Križa, ki stoji bolj na samotnem južno vzhodnem delu mesta. Cerkev stoji na mestu, kjer je imel rimski cesar Heliogabal, krutež in grd razuzdanec, svoje vrte. Ko je sv. Helena 300 let po Jezusovi smrti našla na gori Kalvariji sv. Križ, poslala je eno polovico svojemu sinu Konstantinu v Carigrad. To polovico je on dal razdeliti v dva dela, enega je zase pridržal in drugi del je poslal papežu sv. Silvestru v Rim. Na prošnjo svoje matere je Konstantin dal zidati to cerkev in tukaj so shranili ostanke sv. Križa, v kateri so še do sedaj. Od tega ima svoje ime „cerkev sv. Križa jeruzalemskega“. V tej cerkvi so shranjene svetinje kakor, deli sv. Križa, na katerem je naš Odrešenik umrl, en žebelj, s katerim je bil na križ pribit, dva trna iz krone, tabla, (en vogel ji že manjka,) katero je dal Pilat na križ obesiti z napisom v treh jezikih. Nekaj besed se še pozna, čeravno je od starosti že zelo očrnela. V stekleni omari je tudi prst sv. apostola Tomaža, katerega je položil v Jezusovo prebodeno rano, in več drugih svetinj. Ko sem ogledoval okroglo izklesan marmornat stebel, na katerega je bil Kristus v Pilatovem dvorišču privezan, bičan in je po nje tekla sv. Kri, prelita za našo odrešenje, sem se čutil neizmerno srečnega, da sem smel stebel videti in ga počastiti. Čas nam je prehitro minul. Mnogokaj bi še bili radi ogledali, pa hiteti smo morali po svojem vspredu. Odpeljali smo se v kakih pet minut oddaljeno cerkev sv. Janeza v Lateranu. Med potjo je bil moj tovariš celo solzen, češ, da tisti zakrivljen žebelj, s katerim je bil Kristus pribit, mu je vedno pred očmi.

Večkrat smo videli v cerkvah, da so imeli otroci in odrasla mladina krščanski nauk. Čudili smo se, da so bili tako lepo misni in so dostojno odgovarjali. Nerazumljivo mi je, da se dandanes naša mladina, ki komaj iz šole izstopi, začne po kotah potikati in si pred altar več ne upa! Žal, da se pa tudi slabi nasledki že kažejo. Gorje tistim, ki našo ljudstvo ob vero spravljajo, ker s tem tudi našemu cesarju puntarje pripravljajo. Naša vlada je slepa, mi slovenski kmetje smo ji deveta briga, naših pravic noče poznati; in ko bo v sili in pred revolucijo, tedaj se bo spet spomnila na duhovnike in jih prosila: „Učite, učite ljudstvo, naj spolnuje zapovedi!“ — pa takrat zna biti že prepozno!

Dalje prihodnjič.

Domače novice.

Naše misli. Kranjski liberalci mečejo tudi v zadevi volilne pravice poslancem Slovenske ljudske stranke polena pod nogo, namesto da bi se z njimi borili rama ob rami za pravice slovenskega naroda. Tako klovetajo sedaj po svojih listih, da so poslanci Slovenske ljudske stranke, posebno nje vodja dr. Šusteršič, krivi, ker dobimo Štajerci po vladnem načrtu samo 6, Korošci pa samo 1 mandat. Tudi oni štajerski slovenski možje, ki ne morejo misliti drugače nego jim liberalni listi narekujejo, povablajo za kranjskimi liberalci to klevetanje. Resnica pa je, da se dr. Šusteršič z vlado sploh ni pogajal o slovenskih mandatih na Štajerskem in Koroškem, ampak sta si to pravico sprosil od kluba naša poslanca Robič in dr. Ploj, Robič je skrbel za Štajersko, dr. Ploj za Koroško. Mi pa nismo tako nespametni miti tako hudobni, da bi krivdo zaradi krivične razdelitve mandatov na Štajerskem in Koroškem pripisovali gg. Robiču in dr. Ploju. Ampak mi dobro vemo, da sta bila oba gospoda vedno na straži za slovenske pravice, da sta storila vse, kar je bilo v njih moči in v moči njihovih prijateljev. Da nista dosegla, kar sta zahtevala, tega nista kriva ona, tega ni kriv dr. Šusteršič, ampak glede Štajerske upliv nemško-narodne in socialdemokratske, na Koroškem pa nemško-narodne stranke. Seveda naši liberalci, pri katerih je strast silnejša kakor pamet, pripisujejo v tem slučaju večjo moč Šusteršiču nego Nemcem in socialdemokratom, rajši bijejo neopravičeno po bratu kakor pa opravičeno po nasprotniku! Liberalci je vedno nezanesljiv v narodnih rečeh, kakor se je to zadnja leta večkrat pokazalo tudi na Spodnjem Štajerskem, zato hoče tudi pri drugih iskati enake lastnosti. Vsakemu, ki hoče sedaj blatiti slovenske poslance, namesto da bi šel ves odpor proti Nemcem, rečete slobodno, da je lažnjivec in v sedajnem važnem trenutku, ko potrebujemo vseh moči, izdajalec slovenskih koristi!

Zepet slovenska zmaga. Pri občinski volitvi v Št. Juriju ob Ščavnici so dobili narodni volilci v občinskem zastopu večino. Slava jim!

Konjice. Minolo soboto je v Gospodu zaspal gospod Jurij Napotnik, oče našega mil. gospoda knezoškofa. Imenovanec bi letos dne 22. marcija dopolnil 83 let svojega življenja. V ponedeljek smo ga spremili do hladnega groba. Iz hiše žalosti se je truplo preneslo v nadžupnijsko cerkev, ta je ljudstva bila malone natlačeno polna. Tu je vlč. gospod dekan Hrastelj v pridigi razlagal vrline iz življenja sedajnega pokojnika, in neki poslušalec je pozneje omenil, da govornik nikjer ni povedal preveč. Pridigar je popeval tudi sveto mašo. Spreved je vodil preč. gosp. kanonik dr. Matek iz Maribora. Vseh duhovnikov smo našli 21, med njimi je bil bivši dekan tukajšnji in sedanji kanonik preč. gospod Voh iz Maribora, nadalje preč. gospod kanonik Hajšek iz Slov. Bistrice, sorodnik prof. dr. Jerovšek iz Maribora itd. Žalni slavnosti se je deloma pridružila tudi okoliška šola z gospodom nadučiteljem Pirhom. Nagrobnico so pevcu peli pod vodstvom gosp. učitelja Serajnika. K pogrebu bi radi prišli tudi ekscelenca knezoškof, a ni bilo mogoče. Oni so se namreč mudili na Dunaju pri „škofovskem zborovanju“. Tam so pa oni takorekoč duša pri obravnavah, ker opravljajo važne

službo tajnika, in to neodložljivo delo jim je branilo priti, da bi bili očetu posodili zadnjo pot. Ravno pogrebni dan t. j. ponedeljek je bil tudi določen, da knezoškofa sprejmejo svetli cesar. Pač pa so prišli v petek ter so v cerkvi pri Sv. Ani na pokopališču opravili zadušnice za vzglednim očetom Jurijem Napotnik. Blagi duši svetila večna luč!

Laž ima kratke noge. Resnico tega pregovora mora največkrat poskusiti ptujski „Stajerc“. Zadnji list prinaša zopet dva popravka; v enem popravlja svoje laži o podreškem župniku, v drugem pa preklicuje laži o libojskem g. F. E. Fridrihu. Vendar še ga mnogi naprejbedak čisla kot nezmotljiv evangelij!

Št. Ilj pri Mariboru. Tukaj se je ustanovila podružnica c. kr. kmetijske družbe. V odboru so Slovenci in zmerni Nemci, namreč gg. Baumann, Thaler, Repnik in Svati. Stajerčijanskih podrepnikov in hujšakačev niti Nemci niso hoteli voliti. Teh ljudi se vsi poštenjaki sramujejo, naj bodo nemške ali slovenske narodnosti. — Preiskava proti tukajšnjemu učitelju g. Vihherju zaradi nenravnosti se je ustavila, ker se je ovadba pokazala kot neopravičena. Osebni in narodni sovražniki so hoteli g. učitelja spraviti ob službo, ker je narodnjak, in „Stajerc“ je že vriskal od samega veselja. Toda osramotili so se sedaj le nasprotniki, ker so se postavili v pravo luč — kot ničvredni lumpi.

Slovenske gorice. Bil sem slučajno v Mariboru in videl na okrožni sodnji, kako mesto zavzema tam slovenščina. Pomislite, nad vhodom v dvorano k preiskovalnim sodnikom je na levi strani pod širokim nemškim napisom ena mala tablica s slovenskim napisom, prav tako, kakor so velike tablice za pesji zapor po vaseh. Oh, sem si mislil, imenitno mesto pa zavzema naša slovenščina in to v mariborskem okraju, kjer je 90 % Slovencev. Na finančnem uradu in na glavnem davčnem uradu pa so slovenščino sploh izpodili. In kdo je kriv vsega tega zapostavljanja slovenskega jezika pri vseh uradih? Naše ljudstvo, naši poslanci ali oboji? Odgovor si bo pač vsak razumni lahko sam dal. — Jeden, ki mu ta brezbriznost že prešeda.

Ptuj. Zloglasni „Stajerc“ je dobil novega urednika v osebi nesrečnega duhovnika Zavadila! Ta list so torej urejevali: šprican teolog, neizkušen študent in sedaj odpadel duhovnik! Iz tega pa je tudi vedno bolj jasno, da takemu listu verjamejo, ga podpirajo in čitajo le narodni in verski odpadniki, najbolj šnopsarji in sploh spufani ljudje.

Ljutomer. Pogosto sem v zadnjem času slišal, da se v ljutomerskih slovenskih trgovinah prav mnogo nemški govori, posebno če kmečko ljudstvo kaj kupuje. Ne vem, ali se s tem prakticirajo kake trgovske kunsti ali kaki namen imajo pri tem ljutomerski trgovci? Naj že bo temu kakor hoče, ali narodno to ni in ne bo. Saj še mi kmetje tudi nismo tako bedasti, da bi ne razumeli par zveličavnih nemških besed in da bi nam kdo s tem posebno ugajal. — Zaveden kmet.

Ključarovec tomaževski in velikonedeljski. Hej, to vam je bil dirindaj v naši vasi, ko ste v predzadnjem „Našem Domu“ nekoliko omenili naše „Stajerčeve“ pristase. Nikdo bi ne verjel, da jih bo ta vest tako razburila. Toda, kaj se jezite! Če imate

pošten časnik, se vam ga ni treba sramovati. Če pa imate izdajalski list, tega se pa le sramujte. Cela domovina gleda s studom na vas ter se vas sramuje, ker po vaših žilah se pretaka izdajalska kri. Toda naročniki ptujskega zapeljivca, ne sovražim vas zaradi tega, temveč pomilujem vas. Kako li morete biti tako neumni in verjeti, kaj to kresalo piše? Ali mislite, da se bo res ta kljukec za vas potegoval? Se pač britko motite! On je bil in je list ptujskih kramarjev, ter bo tudi za nje delal. Vas pa le samo za nos vodi ter z vami norce brije. Prijatelji! Kdor se z volkom pajdaši, mora tudi z njim tuliti. Toraj proč s tem listom, ki blati vse, kar je verskega in narodnega. Po njegovem sadu (glej morilce Muršec, Segula, Majcen, Plohl) ga lahko spoznate, kakšen da je. Mlinar.

Sv. Križ pri Belih vodah. V tej romarski cerkvi se zopet pričevo romarski shodi dne 12. sušca, na god sv. Gregorija in se bodo končali dne 25. listopada, t. j. na god sv. Katarine. Shodi se bodo letos vršili sledeče dneve: 1. Dne 12. sušca, t. j. na god sv. Gregorija. 2. Na cvetni petek, t. j. letos dne 6. aprila. 3. Dne 3. majnika, t. j. na sopraznik Najdbe sv. Križa. 4. Na binkoštni pondeljek, t. j. letos dne 4. junija. 5. Na sopraznik Srca Jezusovega t. j. letos dne 22. junija. 6. Na sopraznik Janeza Krstnika, t. j. letos na nedeljo dne 24. junija. 7. Na peto nedeljo po Binkoštih, t. j. letos dne 8. julija. 8. Na sopraznik sv. Ane, t. j. dne 26. julija. 9. Na sopraznik Povišanja sv. Križa, t. j. dne 14. septembra. 10. Na rožnivenko nedeljo, t. j. letos dne 7. oktobra. 11. V petek po spominu vseh vernih duš, t. j. letos dne 9. novembra. 12. Na sopraznik sv. Katarine. Pobožni romarji se zopet prijazno vabijo, da si pridejo v obilnem številu tekom leta nabirat v romarsko cerkev raznih dušnih milostij in se ob jednom razvedrit ob krasnem razgledu izza visokega hriba. Vsem tistim, ki so že tolikrat želeli razglednic od Sv. Križa, se naznanja, da lahko sedaj taiste jako okusno napravljene po navadni ceni (komad 10 vinarjev) pri cerkvenem predstojništvu v Belihvodah in pri Sv. Križu dobijo.

Mödling pri Dunaju. Šesto leto je nastopilo, dragi Naš Dom, odkar dramiš, spodbujaš, kratkočasiš in veseliš slovensko ljudstvo na zemlji domači, a tudi nas, ki smo od domovine ločeni. Tako razveseljuješ tudi nas vojake-Slovence tukajšnje vojaške akademije že tretje leto. Dragi „Naš Dom“, vedno si se najbolj potegoval za mladino ter se popolnoma njej posvetil, zato te jako radi prebiramo tudi pri vojaki, kakor smo te poprej v domovini. Tem bolj nas pa še razveseljuješ, ker ni vsak list dovoljen za vojake kakor n. pr. Slov. Narod, rajni Rodoljub, Rudeči Prapor in sploh vsi taki listi, katerih pisava in vsebina se ne strinja z nazori poštenih ljudi. Tudi več nemških listov slabe smeri je v vojašnici strogo prepovedanih, kar gotovo vsakega bralca Našega Doma in drugih takih časopisov veseli. Vojaški naberi se bližajo, dragi fantje, kmalu boste s šopki na prsih in klobukih popevali, kateri boste hodili k naborom, junaške slovenske pesmi. Vi boste naši nasledniki v vojaški službi v prihodnje jesen, ko vas bode peklical glas cesarjev v službo svojo. Bodite pogumni, dragi nam tovarši ter se ne žalostite, ampak zapojete ono.

„Mi pa smo fantje
Iz naše vasi,
Pretaka nam v žilah
Junaška se kri . . .“

Bodi še tudi povedano cenjenim bralcem, kako lepa cerkev da se nahaja v tej krasni novi vojaški akademiji v Mödlingu in kako lepo se tukaj vsak praznik opravlja služba božja. Ako bi mogel tebe, dragi bralec, enkrat semkaj postaviti, trepetalo bi ti gotovo srce od veselja, ko bi slišal tako ubrane nove orglje v krasni cerkvi in petje kakih petdeset učencev pri najlepših letih, ki bodo nekateri že letos postali častniki. Pri sv. maši strežeta dva izmed imenovanih učencev. V resnici, pri tako slovesni službi božji se človeku milo stori pri srcu, da bi včasih res od veselja pozabil, da je ločen proč od domovine. Ako nam kedaj priložnost dopušča, se od tukaj tudi lahko udeležimo vsakomesečne slovenske službe božje pri naših vrlih Slovenceh na Dunaju. Toda zadosti za danes, drugokrat kaj več! Sporoči rodoljubne pozdrave, dragi Naš Dom, vsem tvojim čitateljem, katere jim pošiljata podpisana v imenu svojih desetih tovarišev ter kličeta krepki Nazdar. M. Kramer, S. Kolar, topničarja v c. kr. akademiji.

Koroške novice.

Koroške misli. Mnogo se sedaj govori na Koroškem o volivni reformi ali preosnovi volivnega reda za državni zbor. Koroška voli po novem kakor prej tudi sedaj 10 poslancev. Račovedni smo bili, kako bo vlada razdelila pri nas volivne okraje. Mnogo nismo upali, a da bo tak načrt, tega nismo nikdar mislili.

Volivni okraji na Koroškem so: 1. Mesto Celovec. 2. celovška okolica. 3. Borovlje, Dobrlavas, Železna Kapla, Pliberk. 4. Velikovec, Svinec, Stari dvor (Althofen). 5. Volšperk, Št. Pavel, St. Lenart. 6. Št. Vid, Breže (Friesach), Krka (Gurk). 7. Trg (Feldkirchen), Rožek, Milštat. 8. Beljak z okolico. 9. Šmohor, Paternijon, Podkloster, Trbiž, Kotiče. 10. Špital, Grajfenburg, Vogliče (Winklern), Zg. Bela (Ober Vellach), Sovodje (Gmünd).

Če pregledamo te volivne okraje, vidimo, da so tako sestavljeni, kakor je nemškim nacionalcem oziroma poslancu Steinwenderju bilo najbolj po volji. Edini okraj, kjer Slovenci lahko zmagamo, je okraj Borovlje, Dobrlaves, Železna Kapla, Pliberk. A tudi ta zmaga je jako negotova, ker se bomo morali boriti z nemškimi nacionalci in s socialnimi demokrati v Spodnjem Rožu posebno v Borovljah in v okolici. Velikovski okraj z 11.000 slovenskimi volilci so prodali nemštvu. Borovške socialne demokrato pa so prepustili Slovincem, naj se z njimi bojujejo, ker je tako delo gospodom nemškim nacionalcem neprijetno.

V našem volivnem okraju Borovlje, Dobrlava ves, Železna Kapla, Pliberk prebiva okrog 7000 nemcev oziroma nemškutarjev. Te so „ofrali“ Slovincem, med tem, ko so v drugih okrajih skupaj „ofrali“ 54.000 Slovencev nemški komandi. Če primerjamo te številke, vidimo, da je nemškim nacio-

nalcem nemškutar še več kakor šestkrat toliko vreden kakor pošten Slovenec. 54 : 7! Slovence celovške okolice so prodali nemškemu sosedu. V 9. volivnem okraju je 29.000 Nemcev in 12.000 Slovencev, torej brez upa zmage.

Poslanec v 7. volivnem okraju naj bi ravno tako navdušeno zastopal 24.000 Nemcev in 7000 Slovencev zvrhnjega Roža. — Slovence v beljaški okolici so seveda tudi „ofrali“ mestu. — Na Slovence v Spodnjem Dravogradu in na desnem bregu Drave do Labuda se seveda niso ozirali. Iz teh podatkov vidimo, da je sedanja razdelitev volivnih okrajev ravno tako krivična kakor je bila prejšnja, in če bo ostalo pri tem, koroški Slovenci od volivne preosnove nimamo nič.

Mi kličemo slovenskim poslancem: Zastavite vse moči na to, da ta vladni načrt ne postane postava. Koroški Slovenci bomo storili svojo dolžnost. Kakor je zadnji „Mir“ poročal, je bilo dne 4. marca 12 shodov, na katerih se je povedalo ljudstvu, kaj vlada z nami počenja — da nas prodaja Nemcem. Koroško slov. ljudstvo je govorilo, poslanci storite tudi vi svojo dolžnost!

Politični shodi. Zaradi krivice, ki se je zgodila koroškemu Slovincem v vladnem načrtu za novi volilni red, so se zadnje nedelje dne 4. marca t. l. vršili na sledečih krajih politični shodi: Št. Jakob v Rožu, Škofiče, Brnca, Zahomec, Brda v Zilski dolini, Štebenj v Zilski dolini, Prevalje, Podljubelj, Radiše, Hodiše, Šmihel nad Pliberkom, Globasnica. Povsod je bila na dnevnem vzporedju samo ena točka: Volilna sprememba.

„Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ priredi v četrtek, dne 22. marca t. l., ob 1/3. uri popoldne, v dvorani društva katoliških rokodelskih pomočnikov (ulica Neue Welt) v Celovcu svoj letni občni zbor po sledečem sporedu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo o delovanju deželne zbornice. 5. Politični položaj v državi in deželi. 6. Volitev odbora. 7. Posebni predlogi in navsveti. Če hoče kak ud pri občnem zboru kaj posebnega nasvetovati, mora svoj navsvet (predlog) 14 dni poprej prijaviti odboru, ki ima določiti, ali se predlog postavi na dnevni red ali ne. Pristop k občnemu zboru je vsakemu Slovincu prost in dovoljen. Slovenci, udeležite se ga!

Poučni tečaj v Celovcu. Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem razglašajo: Veselo znamenje za našo bodočnost je, da je v ljudstvu mnogo mladeničev, stoječih z navdušenjem v vrstah katoliške narodne stranke. In ti mladeniči bi radi v mladostnem svojem navdušenju delali za domovino. Vojak novinec se mora v orožju vaditi, tako nam je treba duševnih orožnih vaj, treba naši mladini pouka. Vojaška mladina se mora združiti v armado in učiti strogega reda; tudi nam je tega treba. Naši mladeniči se morajo med seboj spoznati in po tem spoznanju se mora med njimi napraviti neka zveza. Vse to hočemo doseči s poučnim tečajem. Ta tečaj se bode vršil v drugi polovici meseca marca. Nanj vabimo nadar-

jene mladeniče, mlade ali vsaj mlajše može. Stevilo naj ne preseže 50 mož, zato nam je na tem ležeče, da pridejo tisti, ki jim je najbolj treba politične in družabnoslovne izobrazbe. Tečaj bode trajal šest dni. Vsaki dan bodo predavanja in govorniške vaje, in predavanja bodo tako urejena, da bodo ljudje poučeni v glavnih potezah o družabnoslovnem (socijalnem) vprašanju, kakor se nam kaže zdaj posebno na Koroškem Udeleženci se naj pri zgoraj omenjenem društvu naznanijo v teku osmih dni. Treba je veliko priprav: govori se morajo prirediti, in če bi se potem tečaj ne mogel vršiti, bi priprave in vse delo bilo zastoj. Za udeležence, ki sami ne zmorejo stroškov, kateri ne bodo preveliki, se bo našlo vsaj nekoliko podpore. Dolžnost je pa vseh naših društev, poslužiti se te prilike, in dati si izobraziti nekaj mož, ki bodo enkrat znali spretno voditi društva in voditi uspešno krščansko gibanje našega ljudstva.

Dobrlaves. Tudi jaz berem in čitam mladeniški list „Naš Dom“. Ker sem že velikokrat slišal in bral, da je koristno, če si vse izdatke in dobičke natančno zapisujemo, sem z novim letom začel vse to natančno zapisovati. Bilo bi dobro, če bi me vsi posnemali. — Prav veseli smo bili, ko smo slišali, da se pri nas snuje bralno društvo. Kmalu pa se je veselje v žalost spremenilo, ko smo slišali, da je g. Janez Šumah dal narodno sobo našim nasprotnikom v najem. Toda to nam ni izdrlo korenine društva, ker imamo še druge narodne može, ki nam privoščijo majhen kotic. Sedaj so se pa morali posloviti od nas č. g. Ivan Kogelnik, duša priprav za društvo. Hvala Bogu, dobili pa smo zopet narodno delavnega gospoda Ivana Dolinar. Mladi in dekleta, krepko naprej!

Glinje. Vendar enkrat se je tudi nam Glinčanom in vsem okoliškim Slovincem izpolnila vroča želja, da sta prišla k nam govorit gospoda dr. Brejca in Grafenauer. Iz cele okolice se je zbralo dne 18. februarja v obširni plesni dvorani g. Zablachana več sto zavednih brihtnih Rožanov. Naš izvrstni deželni poslanec Grafenauer je v lepem govoru nam kazal, kako se gospodari v našem koroškem deželnem zboru. Vse znajo naši Nemci v Celovcu, le gospodariti se niso naučili. Erar bi rad dal Borovčičem podporo za vuškarsko zadrugo, ako bi dežela tudi kaj prispevala. A nemški gospodje Dobernik in drugi iz deželne kase niso ničesar dovolili in nam tako tudi erarno podporo snedli. Za nepotrebne reči imajo v Celovcu denarja dovolj, kjer bi se naj kmetu in delavcu pomagalo, tam ga pa ni. Vse te in še veliko drugih zanimivih reči nam je razkladal Grafenauer. Pazljivo smo tudi poslušali g. dr. Brejca, ki je govoril o novi volilni reformi. Pravičen mora biti novi volilni red za koroške Slovence. Slovenci naj volijo za se svoje poslance in Nemci tudi za se. Odločno moramo biti proti temu, da nas vlada hoče razkosati in posamezne okraje privrči nemškemu okraju. Navzočim socijaldemokratom je g. Brejca pravil bridke resnice. Socijalisti, z vami ne moremo hoditi, ker sovražite našo vero in tudi naš jezik. Vaša dela vas postavijo kot lažnike. Drugače govorite in drugače delate. Dal Bog, da obrodi shod obilo sadu med našimi poštenimi Rožani!

Rožek. Kakor pišejo nemške „cajtinje“ je imela „Südmarka“ v Rožeku 145 udov, nabrala je lansko leto 348 kron 95 vin.

900 kron pa je dobila od glavnega vodstva „podpore“. Načelnika v novem letu sta zopet č. kr. notar dr. Winkler in č. kr. okrajni zdravnik dr. Tobiš. Tajnika sta č. kr. davčni kontrolor Nagl in Adamič p. d. Cvetnik, znan nestrpnost, slovenski odpadnik in velik Nemec, čeravno je še le njegov ded privandral iz Kranjskega. Blagajnika sta gostilničar Anton Bernold (Brnovt), čigar praded je iz Kranjske, in črevljar Janez Ček, ki se je do zadnjega časa kazal Slovincem kot navdušen in zaveden Slovenec. Udje odbora so še S. Gröblacher p. d. Želpračnjak v Želpračah, katerega smo še dosedaj zmiraj kot pametnega, treznega moža čislali. Tembolj se čudimo, da on uboga svojega nečaka Markla. Da Vrbljana Jasserja, ki se je tožaril z „Mir-om“, ne sme manjkati, to je razumljivo. Odborniki so nadalje Miha Pavl p. d. Bojt, brat znanega vrlega narodnjaka J. Pavla p. d. Rutarja. Seveda ne sme manjkati tudi K. Šuster, p. d. Oštnej v Podgradu, ki se ima nemškemu ruvanju zahvaliti, da kot najpremožnejši mož šentjakobske občine ne uživa nobenega vpliva in ugleda. Kdo je tista snedena reva, ki je dobil 900 kron od „Südmarke“ in žre izdajalske grošiče? Tistih kajžnkov, k so prej pavr' bli, sede pa „hospuid“, tud' ti broš' če bojo več zdržal'. Mi pa kne bomo Vam d'narja več nosil! Adijo!

Slovenji Šmihelj. Zapustiti nas nameravajo naš vpokojeni gospod župnik Luka Veršek, in se preseliti na Jezersko. Žal nam bode za gospodom, katerih smo prav radi imeli; posebno pa še radi tega, ker se bode pri nas manjkrat opravljala služba božja. Vsled velikega pomanjkanja duhovnikov bodemo gotovo težko dobili svojega gospoda!

Šmarjeta pri Velikoveu. Raderjevo hišo v Pesjah je zadela na pust velika nesreča. Ne ve se, kako je nastal v mraku ogenj, ki je uničil škedenj. Djekšarji so pravili na Želinjah, da so videli na pustni večer tri požare. Prvi je bil pri Radarju pri nas, drugi okoli 9 ure čez Tinje proti Škrbini, in tretji čez Velikovec proti Glesbani.

Tinje. Velika žalost nas je zadela, ker smo zgubili mil. gospoda prošta, in nič manj ne žalujemo, ker so nas zapustili naš č. g. kaplan Jan. Dolinar. Bili so pri nas sicer samo nekaj čez pol leta, in vendar so si v tem kratkem času pridobili srea vseh poštenih Tinjčanov; spoštovati jih morajo nehote tudi nasprotniki. To se je pokazalo, ko je bilo tri četrtine Tinjčanov radi šole na njihovi strani. Zapustili so nas priden duhovnik, goreč dušni pastir in velik prijatelj šolske mladine. Dravskim Šmarječanom in Apačanom smemo le častiti, da so jih dobili. Za provizorja smo dobili č. g. Jan. Dragasnika, o katerih slišimo, da so dosedaj v Apačah in Galiciji v verskem in narodnem oziru goreče delovali. Bog jih sprimi in blagoslovi!

Važenberg. Pri občinski seji našega občinskega odbora so se sklepale v nedeljo, dne 25. februarja za nas imenitne reči. Kakor znano, je lansko leto po šmihelskem in tinjskem delu naše občine toča napravila veliko škodo. V podporo prizadetim posestnikom je poslal erar, pravzaprav takozvani „Notstandsfond“ tisoč kron. Kot zaupnika sta bila k občinski seji poklicana Želnik in Stajrer, da se podpora pravično in po potrebi razdeli. Župan

Kušar je previden. Neče imeti istih situosti kot predlanski prejšnji župan Müller. Potem se je v občinski seji predlagalo, naj bi se za poletni čas sploh prepovedali godci. Predlog ni bil sprejet, pač pa je bilo sklenjeno, da se gostilničarjem licenca da le do 2 ure popoldne. Tedaj imajo godci „sperstund“. H godcem se tudi ne sme jemati šolska deca in nedorasla mladina. Ta predlog glede „sperstund“ nima veliko praktične vrednosti in koristi. — Dalje se je na predlog Konstantina Pirkerja z enina glasom večine tudi sklenilo, naj se za važenberško občino ustanovi nekakšna gospodinjstva ali kuhinjska šola za dekleta. Nekaj bi naj dala deželna, nekaj naj prispeva občina, prostore za kuhinjo prepusti Pirker brezplačno. Kako neki bo ta predlog ljudem po volji, vam bodem naznanil.

Velikevec. Za pust smo hoteli biti tudi mi velikovski Slovenci enkrat prav po domače veseli. Zato smo priredili dne 18. februarja predpustno veselico, ki se je imenitno obnesla. Iz cele okolice je prišlo k Aufmantu prav veliko gostov, ki so se nad lepim igranjem celovskih tamburašev in ubranim petjem šmihelskih pevcev razveseljevali najveselejše. Veliko smeha je povzročila gledališna igra ali „terjater“, ki so nam ga naredili celovski gospodje in gospodičine. Boljše kakor sta nastopala gospoda Ekar in Jug, skoraj ni mogoče igrati. Obilo prisrčnega veselja je gostom naredila tudi tombola, pri kateri so ljudje dobili veliko lepih dobikov. Najbolj je bil menda vesel isti šmihelski mladenič-pevec, ki je dobil pri tomboli lepo v papir zavitega čednega tigrastega muceja, katerega so pozneje spet za kratek čas zlicitali. On sedaj pri Tigerbirtu spet miške lovi. Velikovčani nas niso preveč motili. Imeli so pač respekt pred krepkimi pestmi slovenskih mož in mladeničev, ki bi vsakega nemškutarskega pobalinčka posadili ven na sneg, da bi si ohladil svojo nemško jezico.

Velikovška mestna šola ima lepo vzgojene svoje otroke. Dne 15. m. m. so plivali dečki te ponemčevalnice na šolarice, ki so prihajali od druge strani iz „Narodne šole“.

Naselil se je v Velikevo kranjski narodnjak F. Homan, ki bo otvoril trgovino in gostilno „Pri Tigru“. Dolžnost Slovencev bo, da ga bomo podpirali.

Željnje. Zalostno so peli dne 1. marca naši ubrani željnjski zvonovi. Peli in domeli so turobno in v srce segajoče. Zakaj tudi ne? Saj smo položili v rani hladni grob še le 27 letnega gospodarja Petra Kumer, mladega Gregorna. Pred kratkim smo od ravno iste hiše v Štriholčah pokopali najstarejšega moža naše župnije, okoli 90 letnega starega Gregorna in 14 dni povrh smo pokopali mladega gospodarja, katerega bode Gregornova hiša pogrešala prav težko. Rajni, doma iz znane Šitlerjeve hiše v Štriholčah je bil delaven, skrben gospodar, ob enem pa sicer še mlad, vendar pa že resen krščanski slovenski mož, ki se svoje vere in maternega slovenskega jezika nikdar ni sramoval. Ob veliki udeležbi ljudstva smo ga z dvema gospodoma pokopali prav slovesno. V srce segajoče besede so na grobu govorili gospod provizor Rotter, pevci so mu zapeli ginljivo nabožnico in prisrčno so vzeli od rajnega svojega tovariša slovo udje štriholske požarne brambe, ki se je lepega, ob enem

pa toli žalostnega pogreba udeležila polnoštevilno. Počivaj v miru, blagi Peter, pravi mož. V najboljšem spominu živiš v našem srcu, ki te pozabi nikar.

Žvabek. Častnim občanom je imenovala občina žvabeška č. g. Mat. Randl-na, sedanjega prošta v Dobrlovasi, kot pripoznaje za mnoge zasluge, ki si jih je stekel v teku 20 let za cerkev, šolo in občino. Čestitamo!

Iz drugih slovenskih krajev.

Vesela zmaga. Pri volitvah v trgovsko in obrtniško zbornico na Kranjskem so zmagali tudi štirje kandidati Slovenske ljudske stranke, katera bo sedaj zastopana po pet zastopnikov, ker še je g. Kregar obdržal v njej svojo mesto.

Na Kranjskem so po vladnem načrtu volilni okraji tako-le razdeljeni: 1. Mestna občina Ljubljana. 2. okraj: Politični okraj Postojnski in sodni okraj Lož. 3. okraj: Politični okraj Kočevje in sodni okraj Žužemberk. 4. okraj: Sodni okraj Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje. 5. okraj: Sodni okraj Kranj in Škofja Loka. 6. okraj: Sodni okraj Ljubljana (okolica). 7. okraj: Politični okraj Litija in sodni okraj Radeče. 8. okraj: Sodni okraji Idrija, Logatec, Cirknica in Vrhnika. 9. okraj: Politični okraj Radovljica in sodni okraj Tržič. 10. okraj: Politični okraj Kamnik. 11. okraj: Sodni okraj Rudolfovo, Črnomelj in Metlika. Sedanji posebni mestni okraji, izvzemši Ljubljane, odpadejo. — Mesta bodo volila s kmeti.

Volilni okraji na Goriškem. Po vladnem zakonskem načrtu o volilni pravici so se odkazali Goriški naslednji volilni okraji, v katerem voli po enega državnega poslanca: 1. Gorica (brez občine Gorica in Ločnik), občine Biljana, Kožbana, Medana. 2. Ajdovščina, Komen, Sežana; dalje občini Doberdob, Devin. 3. Cervinjan, Gradiška, Tržič. 4. Kormin (brez občin v 1. okraju), dalje občini Gorica in Ločnik. 5. Tolmin, Cerklje, Kanal, Kobarid, Bovec.

Mesto Trst voli po predloženem novem volilnem zakonu štiri poslance, enega pa volijo predmestja in tržaško ozemlje. V tem okraju upajo Slovenci zmagati.

Prodana nevesta. V Nabrežini se je nastanila neka brhka kraška punica. Zalezavati jo je začel kmalu neki sladki Kalabrež ter jo premotil. Silila je, naj jo vzame. Kalabrež je bil s tem zadovoljen in prišli so oklici. Oklicana sta bila trikrat. Tu pa si je Kalabrež vso to reč premislil in odšel je v Kalabrijo; seveda ni niti vedela, kdaj. Ker pa si je le želela moža, se je dala kmalu omrežiti po drugem Kalabrežu. Zmislila sta se, da se vzameta. Prišli so oklici. Trikrat sta bila oklicana in stopiti sta imela že pred oltar, kar se prikaže v Nabrežini stari ljubček ter pravi: Stoj! Punica sedaj ni videla, kaj in kako. Gorela je pravzaprav za novega ženina, ali prejšnji je rekel, da jo vzame on. Slednjič sta se ženina zedinila za kupnino. Zadaji je zahteval od prejšnjega 24 kron, katere mu je res naštel, nakar mu je ta odstopil svojo nevesto. Za 24 kron jo je prodal. Poročila sta se Kraševka in prvi ženin kar na podlagi prvotnih oklicev, tako da je bila ona sedaj oklicana z drugim, poročena nato pa s prvim. Povedati moramo še, da je pripeljal sedanji poročenec s seboj sestro iz Kalabrije, katero je ponudil rojaku za ženo, in ta jo baje poroči. Ko sta se onadva poročila, ju je vprašal duhovnik, v katerem jeziku naj

ju poroči. Kalabrež je rekel: Kakor hočete. Duhovnik ju je poročil slovensko; ko je bilo treba reči: hočem, pa je rekel Kalabrež: skočim.

Razne novice.

Vseslovansko romanje v Rim. Od 19. aprila do 2. maja prirede Čehi veliko vseslovansko romanje v Rim. Tudi Slovenci se ga lahko udeležijo. Pridružijo se vlakom v Trbižu ali pa v Vidmu (Udine). V Trbižu pride vseslov. romarski vlak dne 20. aprila ob 8. uri zjutraj, v Vidmu pa pride isti dan ob 11. uri dopoldne. Cene za Slovence in Hrvate, ki vstopijo v Trbižu ali Vidmu, so enake in sicer: v I. skupini 400 kron, v II. skupini 310 kron, v III. skupini 260 kron. V teh cenah je obseženo vse. Kdor bo na primer plačal 260 kron, dobi hrano, dvakrat na dan vino, stanovanje, odbor zanj plača vstopnine v muzeje, umetniške zbirke itd., tako nima razun 260 kron nobenih izdatkov.

Plačane batine. Južno Sant Jaga (Amerika) je malo mestece Rancagua. V tem mestu je bil nedavno nek malopridnež obsojen v zapor, po prestani kazni pa naj še dobi primerno število batin. Ko je prestal kazen zapora, je seveda željno čakal, da dobi tudi neizogibne batine, da pride nato na prosto. Delal pa je račune brez uradnega sluga, ki je ravno tiste dni začel štrajkati, češ, da že dalje časa ni dobil več plače ter ne mara malovredneža brezplačno šibati. Mestni očetje so bili razburjeni ter končno sklenili, da se slugi izplača zaslužek. Sedaj pa se je izkazalo, da v blagajni ni niti vinarja. Kaznjencu ni preostalo drugega, kakor da je slugo plačal iz svojega žepa, da ga je potem nabil in izpustil.

V tigrovi koži. Neki Nemeec, ki je prišel brez beliča v žepu v Ameriko, a si v teku let pridobil lepo premoženje, pripoveduje, kako si je zaslužil prvi tisočak. Bil je brez denarja in službe ter v hudi stiski prišel k nekemu lastniku potujoče menažerije prosit službe. Lastnik ga je z veseljem sprejel. Poginil mu je bil ravnokar tiger, a da bi občinstvo tega ne zapazilo, moral bi se Nemeec pustiti zašiti v tigrovo kožo ter posnemati tigrovo kretanje in glas. Nemeec se je izkazal za vse to spretnega, le prosil je jokaje, naj ga ne dajo skupno z levom v eno kletko. Toda gospodar mu je zatrjeval, da je lev stara mrcina, ki bo mirno obležal v svojem kotu ter se ga gotovo ne dotakne. Sila kola lomi. Za 1 dolar je moral Nemeec iti v kletko k levu. O tem pripoveduje sam: Lev je ležal spokojno v svojem kotu. A že smrad njegove kože in strah pred nevarnostjo sta mi vzela skoraj zavest. Spreletavali so me mravljinici in sem le čakal, kdaj začutim na svoji koži levove šape in zobe. Lev je polagoma vzdignil glavo. Vzdignil se je ter korakal naravnost proti meni. Kaj se je takrat godilo z menoj, ne morem opisati. Bilo mi je grozno. Za dolar se naj dam raztrgati od zveri, da bom med strašnimi mukami poginil. Hotel sem kričati, toda strah mi je stisnil vrat, da ni bilo glasu iz grla. Ničesar nisem več videl, le slišal sem, kako se mi bliža grozna zver. Težko je dihala in smrčala. Čutim, da se mi bliža smrt. Že začutim levovo nogo na svoji koži, že čutim njegov vroči dih. Tedaj pa mi začepče na uho: „Ali tudi tebi plača samo en dolar?“

Županova rzsodba. V neki vasi na Nemškem so si napravili novo korito za napajanje živine. Korito so do polovice potisnili v to pripravljeno dolbino v zidu. Kmalu so se nekateri kmetje začeli pritoževati, da je korito pregloboko v zidu, da govedo ne more poriniti tako daleč glave, da bi se napilo. Župan je sklical vaško komisijo, potisnil glavo do korita ter zmagozno zaklical komisiji: „Prepričal sem se z lastno glavo, da je korito dosti prostorno tudi za največje govedo!“

Starost drevs. Najkrajše življenje imajo jablane; nekatere vrste dočakajo jedva 40 let. Bršljan živi 450 let, javor 500, breza 600, pomarančno drevce 620, cipresa do 800, plantana in lipa do 1000, jelka 1200, hrast 1500, cedra pa celo do 2000 let. V Kaliforniji je drevje, ki je baje staro 5000 let.

Papirne „steklenice“. V Združenih državah so ustanovili tovarno, ki izdelava po 200.000 steklenic iz papirja. Dosegli so rabili take steklenice le za mleko. Papirno snov so prepojili s parafinom ter dosegli, da posuda nele drži tekočino, temuč tudi mleko ne dobi okusa po papirju. Papirne steklenice so tako močne, da jih ne zmečka teža 200 angleških funtov. Nadalje pa imajo papirne steklenice le 12. del tiste teže kot steklene. Sedaj so začele nekatere velike angleške pivovarne poskušati z novodobnimi steklenicami za razpošiljanje piva. Ako bi bile papirjače le za dvakratno polnitev, se njihova uvedba zaradi praktičnih svojstev izplača, ker velja taka posoda le 4 h.

Jezik znamenj.

Humoreska.

Na dvor angleškega kralja Jakoba I. je prišel neki poslanik iz Španije, velenčen mož, ki je bil dobro podkovan v rabi znamenitejših starih in novih jezikov. Toda to mu ni bilo dovolj; že mnogo let se je bil trudil, da izumi in izmisli jezik znamenj, v katerem bi bilo mogoče izražati si medsebojno najraznovrstnejše misli.

To bi bilo seveda neprecenljivega pomena. Niti francoščine, niti angleščine, niti kateregakoli drugega jezika bi se ne bilo treba učiti. Ko bi znali naši slovenski filozofi takšen jezik, bi se lahko razumevali z njimi Španci in Portugalci, Turki in Hotentoti brez razločka, posreduje najrazličnejše pojme in predstave le z miganjem prstov in obraza.

Dasiravno pa si je bil poslanik svoj jezik znamenj tako umno izmislil, se mu vendar dotodaj še nikdar ni bilo posrečilo najti človeka, ki bi ga bil popolnoma razumel, kadar je govoril v tem jeziku, še manj pa takega, ki bi mu bil v njem odgovoril. Tem večje je moralo biti torej njegovo veselje, ko je končno našel moža, ki je umel oboje do čudovite popolnosti. S tem veleumom se je seznanil na prav poseben način. Bivaje nekega dne na dvoru kralja Jakoba, je začel govoriti na vsem lepem o svojem najljubšem predmetu, o jeziku znamenj in vprašal obenem kralja, če pač v njegovi državi, ki je tako bogata velikih učenjakov, ni nobenega, ki bi se bil bavil že s to velevažno stvarjo, z jezikom znamenj? Kralj, ki je bil sam prijatelj vede in jako ponosen na angleško znanost, je odgovoril brez pomišljanja: „Da!“ „In kaj je vplašal nato poslanik, „živi ta velebitroumni mož?“ „V Aberdeen-u“, je od-

govoril kralj, spomnivši se nekega slavnega jezikoznanca na tamošnjem vseučilišču. „Tega moža moram videti in poznati“, je vzdohččen vzkliknil poslanik; „prosim Vaše Veličanstvo za dopust na potovanje in za kraljevsko priporočilo.“

Kralj Jakob poslaniku ni mogel odreči želje, dasiravno je videl takoj, da se je nekoliko prenagil; veliki učenjak v Aberdeenu je pač lahko da govoril mnogo jezikov; toda, je-li umel tudi že jezik znamenj? A kraljevska beseda je bila izrečena; v Aberdeenu je živelo toliko učenih in modrih mož, da je bilo pač pričakovati, da vladarjevega zaupanja v njihovo učenost ne puste na cedilo in da bodo napravili čast svojemu vseučilišču. Zatorej je odposlal še pred poslanikovim odhodom iz Londona ravnatelju in profesorskemu senatu aberdeenskega vseučilišča lastnoročno pismo: da naj pokažejo španskemu poslaniku donu Alvarez de Vegas, da tudi v deželah Nj. Veličanstva, da zlasti na slovečem vseučilišču aberdeenskem živi mož, ki razpolaga z odličnim znanjem jezika znamenj, kakor se spodobi.

Nj. magnificenca, rektor (ravnatelj) vseučilišča, je prejel kraljevo pismo; sklical je vse profesorje in jim razložil njegovo zahtevo. A ti so ga le debelo gledali; grščina, latinščina in hebrejščina jim je sicer tekla kakor olje, toda o jeziku znamenj niso dotlej niti česa slišali, niti sami razmišljevali. Sklenili so se torej izogniti sitnostim in komedijam, ako se bode količkaj dalo.

Poslanik je prišel; izročil je ravnatelju kraljevo priporočilno pismo in vprašal takoj za profesorja, ki predava jezik znamenj. Nj. Veličanstvo je bilo dejalo, da je takšen tam; torej se ni smelo reči, da ga ni. Ravnatelj je izrazil svoje obžalovanje, da je tisti učenjak odsoten. „Kje je ta prečudni mož? je vprašal poslanik. „Tako bom potoval za njim.“ Prav žal nam je“, je odgovoril ravnatelj, „da živi ta učenjak popolnoma skrito življenje; nikdo ne ve, je-li sedaj na našem otoku, ali na celini.“ „Dobro“, je rekel poslanik; „ta cenjeni gospod je podložnik Nj. Veličanstva, kralja Jakoba, ki ve skrbeti za red v svojih deželah. Pričakovati je torej, da se ne boče predolgo odtegnil svojim uradnim dolžnostim; a ko bi ga tudi celo leto ne bilo, jaz ga počakam, zakaj vse mi je do tega, da se seznamim z njim.“

Ko je bil ravnatelj sam, je sklical zbor vseh profesorjev, starih in mlajših, ter jim je potožil svojo nesrečo: kakšnega učenjaka da bi rad videl Španec in da se ne pusti izlepa odpraviti. Ugibali so to in ono, a ničesar ni bilo pravo; kraljevi želji pa je bilo vendar treba ustreči. Ko se je vsem že mešalo v glavi od samega razmišljanja, se je spomnil eden izmed mlajših, jurist, da je zahteva nadležnega poslanika pravzaprav tako neslana, da bi ga bilo najbolje pošteno izplačati za njegovo neumnost. On pa da predlaga v ta namen, naj mu predstavijo kot profesorja jezika znamenj Jaka Nilsona, mesarja in po vsem mestu znanega šaljivca, ki še ni nikdar izgubil glave in nikomur ostal dolžan besede. On bode gotovo povoljno rešil svojo nalogo, in čeravno je sam enook, pokazal dvocekemu donu (grofu) slavo aberdeenske učenosti.

Po kratkem pretresavanju je dobil ta predlog večino. Poklicali so Jaka Nilsona, enookega mesarja, ki je bil takoj pripravljen, da prevzame mesto profesorja jezika zna-

menj. Ekscelenci španskemu poslaniku so sedaj naznanili, da je pričakovani profesor že prišel in da bode jutri dopoldne ob 11. uri pripravljen, pokazati mu svoje uspehe v jeziku znamenj.

Jaka Nilsona so ob določenem času oblekli v profesorski ornat (obleko). Škrlatnordeči plašč se je vrlo podal njegovim širokim plečam in njegovo edino oko je zrlo navihano in brihtno izpod kodraste lasulje. Sedel je na prestolu v veliki vseučiliški dvorani in pričakoval svojega gosta. Španec ga je pozdravil, prekrizavši roke ter se mu priklonil; tudi Jak je storil tako.

Razgovor v znamenjih se je pričel. Svečano je vzdignil Španec en prst kvišku; svečano, da, skoro z vnemo, je dvignil Jak dva prsta. Poslanik ga je menda hotel prekositi, zakaj dvignil je na to tri prste. Jak ga je ostro pogledal in pomolil stisnjeno pest proti njemu. Španec je bil kar zadivljen. Odobrava je pokimal z glavo in potegnil nato iz žepa pomarančo, katero je držal v levici kvišku in krožil po nji z desnim kazalcem na vse strani. Jak je s trudom našel pod škrlatnim plaščem žep svojega telovnika in izvlekel iz njega košček ovsenjaka, ki je vsakdanja hrana škotskega ljudstva, ter ga zmagozlavno dvignil nad glavo. Videti je bilo, da Španec ceni in umeva to zmagozlavje; našel je bil svojega mojstra in zmagovalca. Z raznimi znamenji mu je pokazal svoje spoštovanje in občudovanje; Jak je vsa ta znamenja še izrazil na pesnemal. Nato je poslanik odšel.

Prišel je doli v senatsko sobo vseučilišča, kjer je rektor s profesorji s strahom pričakoval izida. „Gospoda moja“, tako je nagovoril vseučiliške očete: „Nimam dovolj besed, da bi vam izrazil svojo zahvalo in obenem najponižnejše občudovanje velikega učenjaka, s katerim sem se pravkar seznanil. Ta profesor jezika znamenj ni le dika vaše univerze marveč vaše domovine in vsega sveta sploh. O najglobokoumnejših stvareh sem govoril z njim in on mi je odgovarjal brez trenutka pomišljanja, z nenavadno krepkim in zanesljivim izrazom jezika znamenj.“

Rektor se je sedaj opogumil; vprašal je ekscelenco za vsebino njunega pogovora.

„Pozdravil sem gospoda profesorja Nilsona“, je pripovedoval poslanik, „in se mu dal spoznati kot kristijana; tudi on je storil tako. Nato sem mu rekel v jeziku znamenj: Le en Bog je. — Da, mi je odgovoril on, toda ta Bog se nam je razkril v svojem Sinu. — Tri božje osebe so, sem rekel nadalje. — Da, je dejal ta občudovanja vredni mož, a vse tri so ena. — Nato sem se razgovarjal z njim o krasoti in raznoličnosti ter o harmonskem redu v naši vidni naravi; on pa mi je odgovoril: Kaj je vsa krasota in lepota proti kruhu življenja, ki prihaja iz višave, od zgoraj! — Tudi ob slovesu mi je dal gavljev dokaz svoje ponižnosti: Izrazil sem mu svojo zahvalo in spoštovanje, kar je storil on na še ponižnejši, spoštljivejši način.“

Poslanik se je bil poslovil in tedaj je prišel tudi Jak Nilson, odloživši plašč in lasuljo, v svoji navadni obleki v profesorski zbor. „No, Jak“, ga je nagovoril rektor, „tuji gospod so bili s teboj zelo zadovoljni, kako si bil pa ti? — „E, gospoda“, je dejal Jak jezno, „ni, da bi se pohvalil; ko bi me bil kalin gosposki na cesti tako dražil in onegavil, bi mu bil drugače pokazal. Tako pa se mi je vendarle nerodno

zdelo, zaradi tistega škrlatnega plašča, ki ste ga bili obesili name." — "Kaj pa je bilo tako hudega?" je vprašal rektor z zanimanjem. — "Mislite si", je pripovedoval Jak dalje, "jedva me je zagledal, mi je ponudil en prst, češ, da imam le eno oko. Jaz sem pokazal dva, češ, da vidim z enim očesom toliko, kakor on z obema. On pa še ni mogel pustiti kljubovanja; pokazal je tri prste, kar je pomenilo, da imava oba skupaj vendarle samo tri očesa. Tedaj me je zapustila potrpežljivost; pokazal se mu pest in subi možicelj se je zbal. Nato mi je pokazal, najbrže zato, da bi se bahal s svojo Španijo pred našo Škotsko, takšno rumeno jabolko, kakor rastejo tam; jaz pa sem dvignil kvišku kos ovsenjaka, češ, da ga ne dam za njegovo jabolko. Nato je delal še vsakovrstne bedarije; jaz sem ga opomnil in mu pokazal, kako bedasto je tako početje."

Tako sta govorila don Alvarez de Vegas in Jak oba isti jezik znamenaj, a vendar je vsakdo izmed njiju razumel nekaj drugega.

Skrib vsake gospodinjice je posredovati družinski blaginji

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdrava v prespeh in paceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Kdor še nima

Koledarja za kmetovalca

naj si ga valed male zaloge nemudoma naroči. To za vsacega gospodarja jako praktično knjižico je spisal strokovno dipl. agr. Legvart in je vezana v močno platno. Kjer se je dovolj veliko število razprodalo, mi ga je mogoče od sedaj po zniženi ceni oddajati in sicer velja s pošto 1.40 kron, toda le ako se mi znesek naprej v pošt. znamkah dopiše. Naroči se pri J. Bonaču v Ljubljani. 28 2-2

Za izdelovanje diplom za častne občane po primerno nizki ceni se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ant. J. Strohmayer, pri Zvezdi

Maribor, Gosposka ulica 11.

Izprodajalne cene.

Usojam si naznaniti cenjenemu občinstvu, da sem nakupil mnogo lepega blaga za poletje in da sem v stanu postreči z najlepšim in najnovjšim blagom.

Volneno blago vseh vrst 120 cm široko	0.38	gld.
Atlas-satin, krasni novi vzorci	0.35	"
Cajg za obleko	0.18-0.80	"
Cefir, siv	0.24	"
Sukno za moške obleke črno, barvno močno	1.20	"
Loden za štajerske obleke v vseh barvah	1.80	"
Kamgarn, črn, moder, čista volna	2.40	"
Močen cajg za hlače	0.68	"
Vojaško platno, močno, izborno	0.19	"
Rumeno " za spodnje hlače	0.18	"
rjuhe " dvojne širokosti za	0.42	"
Oksford za srajce, močen	0.25	"
Svila za predpasnike, čisto novi vzorci	1.80	"
Svileni robci, 1 komad	0.95	"
Nogavice, v vseh barvah, 1 par	0.16	"

Pozor!

Posebno pa opozarjam na mojo zalogo zgotovljenih moških oblek in sicer prodajam!

Štajersko obleko, lepo izdelano	8.50	gld.
" z žamatnim naprsnikom	11.50	"
Kamgarn obleko z atlas podšivom	13.—	"
Cajg obleko, močno, za delo	4.80	"
Sukneno obleko v vseh barvah	8.—	"
Suknene hlače, rižaste in gladke	2.80	"
Cajgaste hlače	1.30	"

Vabim uljudno cenjene odjemalce, da pridejo k meni kupovat ali pa si naročijo po pošti; vzorci se zaradi pomanjkanja časa ne pošiljajo,

Z odličnim spoštovanjem

Ant. J. Strohmayer

Maribor, „pri Zvezdi“.

(1)

Svarilo.

Doktorja pl. Trnkóczy-ja, svetovno znano redilno varstveno sredstvo, ki je bilo na razstavah odlikovano z najboljšimi pohvalami, dobiva se pristno pod marko **Mastin** pri vsakem trgovcu. Po pešti se razpošilja najmanj 5 zavitev za 2 K 70 v Lekarna Trnkóczy v Ljubljani. Ponarejalci se sodnijsko kaznujejo. (12-1)

Rodoljubi! Slovenci!

Spominjajte se ob vsaki priložnosti naše družbe sv. Cirila in Metoda.

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je **Kapilor št. II.** Isti deluje, da postanejo lasi gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskin) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka oibitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: N. Vranič, diplomirani lekarnik, Zagreb, Jezuitske ulice št. 1. Denar se pošlje naprej ali s poštunim povzetjem. 29 5-2

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (luskin) na glavi, to je **Kapilor št. I.** Cena (franko na vsako pošto) je 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: N. Vranič, diplomirani lekarnar, Zagreb, Jezuitske ulice št. 1. Denar se pošlje naprej ali s poštunim povzetjem. 29 5-2

Nikdar več v življenju!

Gene v goldinarjih.

1 rjuha (prt) brez šiva, velik 80
 1 odeja iz Himalaja volne 1'10.
 1 odeja, šivana, z volno napolnjena, velika 2'40.
 1 atlas satin odeja, velika, dobro z volno napolnjena 3'50.
 1 posteljna predproga, komplet velika 40.
 1 slamnica (Strohsack) iz dobrega cvililha — 80, 1'10.
 Angin za napolnjevanje perja 80 cm šir. 1 m 82.
 Angin za napolnjevanje perja 120 cm širok 1 m 36, 45.
 Atlas-Damast gradl, rižast ali rožnat, 90 cm širok 1 m 30.
 Atlas-Damast gradl, rižast ali rožnat, 120 cm širok, 1 m 50.
 Pukano perje brez prahu 1 kg 1'—, 1'80 in 1'60.
 Obrisalke za gospodinjstvo pripravo, pol ducata 1'10.
 Obrisalke za posodo, pol ducata 65.
 1 namizni prt iz belega damasta, 1'10.
 1 namizni prt, barvan, velik, 45, 65, 80.
 Servijeti, beli, platneni, pol duc. 90, 1'—.
 Zepni robci, beli ali barvani, 1 ducat 80, 96.

Močno platno, belo, 20 m, 3'60.
 Vojaško platno, belo, 20 m, 4'20.
 Domestik platno, 20 m, 5.—.
 Pisani oksford, močen, 1 m 25.
 Rujavo platno, močno, 1 m 20.
 Modni barhent, debel, 1 m 22.
 Močni šifon, 1 m 18.
 Šifon, jako dobro in fino blago, 1 m 26.
 Obrisalke, platnene, 1 m 20, 22, 26.
 1 obrisalka (frotier), bela, z lepimi reki 25.
 Zenske nogavice, tople, 1 par 20.
 1 ženska jegrova srajca, topla 65, 80, 90.
 1 ženska srajca iz dobrega platna 45, 60.
 1 ženske jegrove hlače, tople 68, 80.
 Moške nogavice, tople, 1 par 20, 25.
 1 jegrova moška srajca, topla, z ovrtnikom ali brez 70, 80, 90.
 Srajca iz vojaškega platna 75.
 Oksford srajca, močna 77, 85, 95.
 Mollinos srajca, močna, 74.
 1 jegrove moške hlače 80.
 Moške spodnje hlače iz rujavega platna 50.
 Moške spodnje hlače iz cvililha 50.
 Moške spodnje hlače iz plavega barhenta, tople 50.

1 moške hlače iz zimskega cajga, velike, 1'60, 1'80.
 1 predpasnik iz lincerskega druka, za nošo na obeh straneh 48.

1 predpasnik iz črnega olota, jako lep 80.
 Predpasniki za otroke (Schliefschürzen) močni, iz pisanega perkala, se dá prati

1	2	3	4	5	6
30	35	38	42	46	50

1 matraca, enodelna, z afrikansko travo napolnjena 6'—.
 1 matraca, tridelna, z afrikansko travo napolnjena 7'—.
 1 matraca, zimnata, (Rosshaarmatratze), tridelna, 20— in 25'—.
 1 konjska koca, velika, 90, 1'40, 2'50, 3'—, 4'— in 5'—.

Delavske obleke iz plavega platna ali cvililha (Schlosseranzüge) 2'80.
 1 modna kravata, svilnata, dolga 30, 35, 50
 1 šifon srajca, fina 1'—, 1'30.
 1 naprsje, belo ali pisano 30, 35.
 1 šifon spodnje krilo 1'70, 2'10.
 1 klot spodnje krilo 1'80, 2'50.
 Dežnik za gospode ali gospe 1'40, 1'80.
 1 svilnati robec 85, 1'10, 1'30, 2'—.
 1 šal, volnati 50, 70, 90, 1'20.
 1 šal, svilnati, fini 1'80, 1'60, 3'— 2'50.
 4'50 m volne za žensko obleko, v vsaki modni barvi, stane 1'80, 2'25, 3'70.
 8'10 m sukna za moško obleko, trpežno blago 3'40, 4'50, 5'60.

Manufakturna trgovina
 (3) pri
„pri Amerikancu“
Alojzij Gniušek
 Maribor, Glavni trg.

Vzorci se pošiljajo brezplačno in poštine prosto.

Za naročila zadostuje tudi dopisnica.